

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

24 Δεκεμβρίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 7056

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Β1β,Β2α,β/οικ.58170

Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΓΠ.Β1 Β2/53000/11.10. 2023 κοινής υπουργικής απόφασης «Διαδικασία, όροι και προϋποθέσεις συμψηφισμού αυτόματης επιστροφής clawback με ποσοστά επί των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης και των δαπανών επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής περιόδου 2024-2025» (Β' 6120).

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΥΓΕΙΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Του π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (Α' 148),
- β) του π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181),
- γ) του π.δ. 5/2022 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15),
- δ) του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών- Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130),
- ε) του π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131),
- στ) του π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139),
- ζ) του π.δ. 2/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2),
- η) του π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91),
- θ) του π.δ. 29/2025 «Διορισμός Υφυπουργού Ανάπτυξης» (Α' 47),
- ι) της υπ' αρ. 31498/23.4.2025 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης «Ανάθε-

ση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης, Σταύρο Καλαφάτη» (Β' 1976),

ια) του ν. 4052/2012 «Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου "Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας" και άλλες διατάξεις» (Α' 41) και ειδικότερα του άρθρου 11, όπως η περ. ζ της παρ. 1 αυτού, διαμορφώθηκε με το άρθρο 43 του ν. 5263/2025 (Α' 238),

ιβ) του ν. 4172/2013 «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις» (Α' 167) και ειδικότερα των άρθρων 22Α και 23 αυτού,

ιγ) του ν. 4310/2014 «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» (Α' 258),

ιδ) του ν. 4633/2019 «Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού, άλλα ζητήματα του Υπουργείου Υγείας και λοιπές διατάξεις» (Α' 161),

ιε) του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133),

ιστ) του άρθρου τρίτου του ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135),

ιζ) του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167) και ιδίως του κεφαλαίου ΙΗ' «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης»,

ιη) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), σε συνδυασμό με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019,

ιθ) του ν. 5102/2024 «Δράσεις δημόσιας υγείας - Ρυθμίσεις για την ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις» (Α' 55) και ειδικότερα των άρθρων 22 και 23 αυτού.

2. Την υπό στοιχεία Υ12/07.07.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).

3. Την υπό στοιχεία 109343/12/29.6.2017 κοινή υπουργική απόφαση «Κριτήρια χαρακτηρισμού δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας των επιχειρήσεων» (Β' 2351).

4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

5. Την υπό στοιχεία 120141/ΕΞ2021 απόφαση έγκρισης του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης, δυνάμει της υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

6. Την υπ' αρ. 100335/28.06.2019 κοινή υπουργική απόφαση «Κριτήρια χαρακτηρισμού δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας των επιχειρήσεων» (Β' 2600), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 79230/26.07.2021 (Β' 3293) κοινή υπουργική απόφαση.

7. Την υπό στοιχεία 62564/4.6.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).

8. Την υπό στοιχεία 156434ΕΞ2021/08.12.2021 (ΑΔΑ: 9ΞΣ7Η-11 Π) απόφαση ένταξης του έργου «Μεταρρύθμιση του συστήματος clawback και συμψηφισμό με ερευνητικές και επενδυτικές δαπάνες» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5150266) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως ισχύει.

9. Την υπό στοιχεία Γ.Π. Β1 Β2/53000/2023 κοινή υπουργική απόφαση «Διαδικασία, όροι και προϋποθέσεις συμψηφισμού αυτόματης επιστροφής clawback με ποσοστά επί των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης και των δαπανών επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής περιόδου 2024-2025» (Β' 6120).

10. Την υπό στοιχεία Β1β,Β2/οικ.60165/21.11.2024 κοινή υπουργική απόφαση «Τροποποίηση της υπό στοιχεία Γ.Π.Β1 Β2/53000/11.10.2023 κοινής υπουργικής απόφασης "Διαδικασία, όροι και προϋποθέσεις συμψηφισμού αυτόματης επιστροφής clawback με ποσοστά επί των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης και των δαπανών επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής περιόδου 2024-2025" (Β' 6120)» (Β' 6443).

11. Το με ημερομηνία 11/12/2025 ηλεκτρονικό μήνυμα από το Γραφείο Υπουργού.

12. Το με ημερομηνία 11/12/2025 ηλεκτρονικό μήνυμα από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

13. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

14. Την υπό στοιχεία Β3β/56459/15.12.2025 εισήγηση της περ. (ε) της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014, της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Υγείας.

15. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Την τροποποίηση της υπό στοιχεία Γ.Π. Β1 Β2/53000/11.10.2023 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας και Ανάπτυξης «Διαδικασία, όροι και προϋποθέσεις συμψηφισμού αυτόματης επιστροφής clawback με ποσοστά επί των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης και των δαπανών επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής περιόδου 2024-2025» (Β' 6120), ως εξής:

1. Η περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής: «α) Το εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο των έργων Ε και Α στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο των επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας και».

2. Η περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής: «α) Οι Οικονομικές υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας μεταφέρουν τα αναλογούντα ποσά στα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. "ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ", την Ε.Κ.Α.Π.Υ. και τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και αιτούνται Ε.Δ. με βάση την παρ. 4 του παρόντος άρθρου στο Ταμείο Ανάκαμψης για τα έργα Ε και Α και στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας για τα επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής».

3. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 6 αντικαθίσταται και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής: «8. Στην τελική έκθεση πιστοποίησης των δαπανών οι Κ.Α.Κ. ή οι φαρμακευτικές εταιρείες έχουν την δυνατότητα να υποβάλλουν πρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες για το κάθε έργο έως και του 20 % του συνολικού αρχικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού της Απόφασης Ένταξης. Στην περίπτωση αυτή, οι φαρμακευτικές εταιρείες υποβάλουν αιτήματα προς την ΓΓΕΚ αναφέροντας το έργο για το οποίο απαιτείται πρόσθετη χρηματοδότηση, επισυνάπτοντας και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση των δαπανών, όπως αυτά καθορίζονται στην πρόσκληση που έχει δημοσιευθεί. Η ΓΓΕΚ ελέγχει τα αιτήματα καθώς και την ύπαρξη διαθεσίμων υπολοίπων ποσών προς χρηματοδότηση, για τα μεν έργα Ε και Α από τον συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, για τα δε επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής από τον αντίστοιχο συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας, και συντάσσει εισήγηση προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας ο οποίος δέχεται ή απορρίπτει τεκμηριωμένα τις αιτήσεις. Σε περίπτωση που τα διαθέσιμα υπόλοιπα ποσά προς χρηματοδότηση, είναι μικρότερα από το σύνολο των πρόσθετων δαπανών που αιτούνται οι δικαιούχοι, γίνεται αναλογική μείωση αυτών έως το ύψος των διαθεσίμων. Σε περίπτωση αποδοχής της αί-

τησης εκδίδεται απόφαση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας του άρθρου 5 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης, μόνο ως προς την αύξηση του προϋπολογισμού του έργου».

4. Προστίθεται παρ. 9 στο άρθρο 6 ως εξής: «9. Το ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας ανέρχεται έως του ύψους της δημόσιας δαπάνης των ενταγμένων επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής.» και το άρθρο 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 6

Διαδικασίες υποβολής και ελέγχου δαπανών
αιτημάτων πιστοποίησης

Οι δικαιούχοι οι οποίοι έχουν ενταχθεί, δύνανται να υποβάλλουν στο ΠΣΚΕ αιτήματα πιστοποίησης δαπανών και συμψηφισμού, με τη διαδικασία που θα καθοριστεί στην πρόσκληση.

1. Με την έκδοση των αποφάσεων ένταξης του άρθρου 5 οι δικαιούχοι για συμψηφισμό Clawback περιόδου 2024 και 2025 για το οποίο έχουν εκδοθεί σημειώματα, έχουν την δυνατότητα να ζητήσουν με υπεύθυνη δήλωση τους προς τα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ή την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και την έκδοση ισόποσης εγγυητικής υπέρ των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. και του Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ή της Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αντίστοιχα, εντός 20 ημερών από την έκδοση των σημειωμάτων, να ανασταλεί η υποχρέωση Clawback για διάστημα μέχρι την πιστοποίηση δαπανών. Το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων Clawback που έχει δικαίωμα ο δικαιούχος να αναστείλει μέσω των υπεύθυνων δηλώσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό συμψηφισμού του εγκεκριμένου έργου μείον του ποσού των ενδιάμεσων πιστοποιήσεων που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί για συμψηφισμό με Clawback, έως εκείνη την χρονική στιγμή. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται με την έκδοση των σημειωμάτων clawback έως την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου έργου.

Όλα τα ανωτέρω δικαιολογητικά (υπεύθυνη δήλωση/εγγυητική επιστολή) που αφορούν τα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. και το Γ.Ν.Θ. «ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ» οι δικαιούχοι υποχρεούνται να τα κοινοποιούν στην Ε.Κ.Α.Π.Υ.

2. Οι δικαιούχοι οι οποίοι έχουν ενταχθεί, υποβάλλουν στο ΠΣΚΕ αιτήματα πιστοποίησης δαπανών και συμψηφισμού, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει καθοριστεί στην πρόσκληση και με βάση τις παρ. 6 και 7 του παρόντος άρθρου.

3. Οι δικαιούχοι των οποίων τα αιτήματα ενίσχυσης έχουν ενταχθεί μπορούν να συμψηφίσουν τις απαιτήσεις Clawback περιόδου 2024 και 2025 για τις οποίες έχουν εκδοθεί σημειώματα, άμεσα με την έκδοση της ισόποσης εγγυητικής επιστολής υπέρ των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. και του Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ή της Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. της παρ. 1 με βάση την παρ. 7 του παρόντος άρθρου. Στους δικαιούχους που δεν εκδώσουν εγγυητική επιστολή, ο συμψηφισμός θα γίνεται με βάση τις βεβαιώσεις πιστοποίησης δαπανών σύμφωνα με την

παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Η τελική εκκαθάριση και στις δύο περιπτώσεις θα γίνεται σύμφωνα με την παρ. 5, με βάση τις εκάστοτε βεβαιώσεις πιστοποίησης της ΓΓΕΚ της παρ. 6.

4. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας κατόπιν εισήγησης της Ε.Κ.Α.Π.Υ. και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. με βάση:

α) Το εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο των έργων Ε και Α στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο των επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας και

β) τις αποφάσεις ένταξης των έργων της ΓΓΕΚ και
γ) τα σημειώματα clawback προς τους δικαιούχους αιτούνται, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, κάθε εξάμηνο με την έκδοση των σημειωμάτων Clawback, την εκταμίευση Ενδιάμεσης Δόσης (Ε.Δ.) η οποία κατατίθεται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας.

Το μέγιστο ποσό της Αρχικής Δόσης (Α.Δ.), των Ενδιάμεσων Δόσεων (Ε.Δ.) και της Τελικής Δόσης (Τ.Δ.) που εκταμιεύεται, υπολογίζεται με βάση τα ποσά συμψηφισμού των σχετικών βεβαιώσεων πιστοποίησης δαπανών από την ΓΓΕΚ και των εγγυητικών επιστολών των δικαιούχων, ως ακολούθως:

Α.Δ. = άθροισμα των εγγυητικών επιστολών

Ε.Δ. = άθροισμα για όλους τους δικαιούχους (ποσό εγγυητικών περιόδου + (ποσό συμψηφισμού των αντίστοιχων βεβαιώσεων περιόδου - εγγυητική προηγούμενης περιόδου)). Στην περίπτωση που η ως ανωτέρω προκύπτουσα διαφορά του ποσού συμψηφισμού των αντίστοιχων βεβαιώσεων περιόδου - εγγυητική προηγούμενης περιόδου είναι αρνητική, δεν λαμβάνεται υπόψη.

Τ.Δ. = Π.Π.Σ. - Προηγηθείσες εκταμιεύσεις χρηματοδότησης Πιστοποιηθέν Ποσό Συμψηφισμού Π.Π.Σ. = το άθροισμα των ποσών συμψηφισμού που έχει πιστοποιηθεί.

Μετά την πάροδο 10 ημερών από την κάθε προθεσμία για την προσκόμιση των υπεύθυνων δηλώσεων για αναστολή και συμψηφισμό της οφειλής clawback από τους δικαιούχους, οι Οικονομικές υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας μεταφέρουν τα αναλογούντα ποσά στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή στην Ε.Κ.Α.Π.Υ., ή στα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, που έχουν κάνει την εκκαθάριση με βάση την παρ. 7. Προκειμένου να ολοκληρωθεί η ως άνω μεταφορά, οι Οικονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας εκδίδουν σχετική απόφαση επιχορήγησης, αφού έχουν υποβληθεί από την Ε.Κ.Α.Π.Υ. και τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αναλυτικά τα προς συμψηφισμό ποσά ανά φορέα και φαρμακευτική εταιρεία ή ΚΑΚ καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ήτοι αντίγραφα εγγυητικών επιστολών και Υπεύθυνων Δηλώσεων. Στην περίπτωση που έχει εκδοθεί από τον δικαιούχο εγγυητική υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ή έχει εκδοθεί βεβαίωση από την ΓΓΕΚ για συμψηφισμό, ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ., η Ε.Κ.Α.Π.Υ. και τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ προχωρούν άμεσα στην πληρωμή ισόποσων τιμολογίων προς τους δικαιούχους.

5. Με την τελική έκθεση πιστοποίησης και την έκδοση της σχετικής βεβαίωσης, γίνεται εκκαθάριση του συνολικού ποσού συμψηφισμού που αναλογεί στον κάθε δικαιούχο, βάσει της εγκριτικής απόφασης, τυχόν τροποποιήσεων αυτής καθώς και το Πιστοποιηθέν Ποσό Συμψηφισμού του κάθε δικαιούχου (Π.Π.Σ.Δ.) το οποίο ορίζεται ως:

Πιστοποιηθέν Ποσό Συμψηφισμού Δικαιούχου Π.Π.Σ.Δ. = το άθροισμα των ποσών συμψηφισμού που έχει πιστοποιηθεί για τον δικαιούχο στο σύνολο των επαληθεύσεων-πιστοποιήσεων που έχουν διενεργηθεί.

Με την ολοκλήρωση του έργου ο Δικαιούχος υποβάλει υπεύθυνη δήλωση με την τελική εκκαθάριση προς τις Οικονομικές Υπηρεσίες της Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή των Δημοσίων Νοσοκομείων και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ όπου αναφέρονται αναλυτικά τα ποσά συμψηφισμού ανά είδος clawback (νοσοκομειακή δαπάνη ή δαπάνη των Δημόσιων Νοσοκομείων) και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. όπου επίσης αναφέρονται αναλυτικά τα ποσά συμψηφισμού ανά είδος clawback (έξω-νοσοκομειακό ή νοσοκομειακό), βάσει της εγκριτικής απόφασης, τυχόν τροποποιήσεων αυτής και το Π.Π.Σ.Δ.

Εάν το Π.Π.Σ.Δ. είναι μικρότερο από το ποσό που έχει αιτηθεί ο δικαιούχος με βάση την υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 αναστολής των υποχρεώσεων του και των αντίστοιχων εγγυητικών που έχει εκδώσει, τότε ο δικαιούχος υποχρεούται να πληρώσει την διαφορά της οφειλής επιβαρυνόμενη με τόκους και προσαυξήσεις από την ημερομηνία της τελευταίας έκδοσης σημειώματος οφειλής προς αυτόν με την οποία κλείνει το τελικό ποσό συμψηφισμού. Σε περίπτωση που το Π.Π.Σ.Δ. του Δικαιούχου υπερβαίνει το ποσό clawback που του αναλογεί, η διαφορά πιστώνεται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή στην Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή στα Δημόσια Νοσοκομεία αντίστοιχα, και ο δικαιούχος το συμψηφίζει με υποχρεώσεις του.

6. Για την τεκμηρίωση των δαπανών του άρθρου 4 της παρούσας απαιτείται πιστοποίηση της υλοποίησης των δαπανών από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που είναι εγγεγραμμένος/η στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 και που διαθέτει ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης ποσού τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ ετησίως.

Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή οι ελεγκτικές εταιρείες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα του ελέγχου τους σε έκθεση ελέγχου, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 32 του ν. 4449/2017 εφεξής «Έκθεση Διασφάλισης». Η «Έκθεση Διασφάλισης» συνοδεύει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία υποβάλλει η επιχείρηση στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Η εν λόγω Έκθεση Διασφάλισης καταρτίζεται εγγράφως, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών διεθνών προτύπων και πιο συγκεκριμένα του Διεθνούς Προτύπου Αναθέσεων Διασφάλισης 3000 με τίτλο «ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ», και συνεπώς αποτελεί εργασία που εντάσσεται στους υποχρεωτικούς ελέγχους.

Ζητήματα που δεν καλύπτονται από την παρούσα απόφαση και το σχετικό πρόγραμμα ελέγχου θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το πλαίσιο που προδιαγράφεται από το Διεθνές Πρότυπο Εργασιών Διασφάλισης 3000 «Εργα Διασφάλισης πέραν Ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης».

Ο τρόπος επαλήθευσης των δαπανών και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών καθορίζονται στην πρόσκληση, που έχει δημοσιευθεί.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου και πιστοποίησης, ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Καινοτομίας εκδίδει σχετικές βεβαιώσεις οι οποίες αποστέλλονται στους Δικαιούχους και κοινοποιούνται στις αρμόδιες Φορολογικές Αρχές, στις Οικονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, στην Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή στα Δημόσια Νοσοκομεία και στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Με την έκδοση της βεβαίωσης:

α) Οι Οικονομικές υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας μεταφέρουν τα αναλογούντα ποσά στα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. «ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ», την Ε.Κ.Α.Π.Υ. και τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και αιτούνται Ε.Δ. με βάση την παρ. 4 του παρόντος άρθρου στο Ταμείο Ανάκαμψης για τα έργα Ε και Α και στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας για τα επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής.

β) Η Ε.Κ.Α.Π.Υ., τα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. συμψηφίζουν clawback (έξω-νοσοκομειακό ή νοσοκομειακό), και διαγράφουν απαιτήσεις από την αναστολή της παρ. 1 ή επιστρέφουν εγγυητικές.

7. Με την παραλαβή του εντύπου της επιβολής clawback από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, οι δικαιούχοι, καταθέτουν την βεβαίωση της Γ.Γ.Ε.Κ. ή/και την εγγυητική επιστολή της παρ. 1 στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ανάλογα με το είδος clawback (έξω-νοσοκομειακό ή νοσοκομειακό) που αναμένουν να συμψηφίσουν.

Δεδομένου ότι ένας δικαιούχος δύναται να συμψηφίσει clawback, τόσο με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., όσο και με την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, η έκδοση της εγγυητικής ή η κατάθεση της βεβαίωσης της Γ.Γ.Ε.Κ. προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, θα συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα αναφέρεται το ποσοστό του ποσού της βεβαίωσης της Γ.Γ.Ε.Κ. ή της εγγυητικής που επιθυμεί να συμψηφίσει με κάθε φορέα. Προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. θα πρέπει να αναφέρεται τόσο η έξω-νοσοκομειακή δαπάνη όσο και η νοσοκομειακή δαπάνη του. Η υπεύθυνη δήλωση μετά την υποβολή προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., όσο και με την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ δεν επιδέχεται μεταβολής ως προς τα επιλεγόμενα ποσά συμψηφισμού από τον δικαιούχο έναντι του αντίστοιχου αποδέκτη της δήλωσης συμψηφισμού (Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή Δημόσια Νοσοκομεία ή το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ή Ε.Ο.Π.Υ.Υ.). Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να δηλώνουν στο πλαίσιο της υπεύθυνης δήλωσής τους

προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ή την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ αντιστοίχως, το ποσό που πρόκειται να συμψηφίσουν με καθέναν εκ των ανωτέρω, προκειμένου οι αντίστοιχες Διευθύνσεις Οικονομικών τους να ελέγχουν κατά περιεχόμενο τη συμβατότητα των δηλώσεων συμψηφισμού ως προς το συνολικό άθροισμα των συμψηφιζόμενων ποσών (με όλους τους φορείς) σε σχέση με την εγγυητική επιστολή ή την βεβαίωση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας.

Σε περίπτωση που οι δηλώσεις συμψηφισμού προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ή την Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ δεν εξαντλούν το συνολικό ποσό της βεβαίωσης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας ή/και της εγγυητικής ή το υπερβαίνουν, ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ή Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ απευθύνουν άμεσα πρόσκληση για την τροποποίηση της υπεύθυνης δήλωσης συμψηφισμού με μερική ανάκληση της αρχικής δήλωσης εντός αποκλειστικής εύλογης προθεσμίας.

Σε ότι αφορά το νοσοκομειακό clawback, η Ε.Κ.Α.Π.Υ. ή τα Δημόσια Νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ θα προχωρήσουν στον συμψηφισμό του ποσού βεβαίωσης της ΓΓΕΚ ή της εγγυητικής, το οποίο είναι καθαρό και δεν συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ, με το ποσό του clawback που έχει επιβληθεί σε κάθε δικαιούχο, αφαιρώντας αυτό από το υπολογισθέν (ποσό) clawback σε κάθε νοσοκομείο κατά φθίνουσα σειρά μέχρι μηδενισμού του. Αντίστοιχα, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προβαίνουν σε συμψηφισμό του οφειλόμενου ποσού clawback με το ποσό βεβαίωσης της ΓΓΕΚ ή της εγγυητικής.

Τα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, η Ε.Κ.Α.Π.Υ. και ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία της έκδοσης πιστωτικών τιμολογίων από τους Δικαιούχους για τον καταλογισμό του clawback, λαμβάνοντας υπόψη και το ποσό συμψηφισμού, αποστέλλουν αίτημα χρηματοδότησης από το δεσμευμένο ποσό του επενδυτικού clawback στην Γενική Διεύθυνση Οικονομικών του Υπουργείου Υγείας, ισόποσο με την διαφορά που έχει προκύψει από το clawback που έχει καταλογιστεί και αυτό που εν τέλει θα εισπραχθεί λόγω της συμμετοχής των Δικαιούχων στο πρόγραμμα του επενδυτικού clawback και του συμψηφισμού των επενδύσεων αυτών με το καταλογισθέν clawback. Παράλληλα εκδίδονται νέα σημειώματα από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., με ποσά clawback διακριτά για τη νοσοκομειακή δαπάνη του και από την Ε.Κ.Α.Π.Υ. της νοσοκομειακής δαπάνης των Δημόσιων Νοσοκομείων και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, προς τους Δικαιούχους για τη διαγραφή του οφειλόμενου clawback με το ποσό του συμψηφισμού του επενδυτικού clawback ανά νοσοκομείο, χωρίς να απαιτείται η έκδοση νέου παραστατικού από τους Δικαιούχους, πέραν των αρχικών πιστωτικών τιμολογίων για τον καταλογισμό του clawback. Ειδικότερα η Ε.Κ.Α.Π.Υ. κοινοποιεί τα νέα σημειώματα στην Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας από τα οποία θα προκύπτει αναλυτικά ανά Νοσοκομείο και για την ίδια η απώλεια εσόδου από τον συμψηφισμό έτσι ώστε να επιχορηγηθούν.

Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών του Υπουργείου Υγείας επιχορηγεί τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., την Ε.Κ.Α.Π.Υ. και τα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ με τα αντίστοιχα συνολικά ποσά βάσει των προαναφερόμενων. Οι υπαγόμενοι στην παρ. 6 του άρθρου 4 της παρούσης δικαιούχοι, με υπεύθυνη δήλωσή τους γνωστοποιούν αρμοδίως το ποσό που πρόκειται να συμψηφισθεί στα εξάμηνα κατ'έτος. Το εν λόγω ποσό προσαυξάνει τις συνολικές πιστώσεις που πρόκειται να διατεθεί ως επιχορήγηση στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., στην Ε.Κ.Α.Π.Υ. και τα Δημόσια νοσοκομεία και το Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και ύστερα από αίτημα της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) του Υπουργείου Υγείας εγγράφει στον προϋπολογισμό αυτού το συνολικό ποσό που προβλέπεται για το επενδυτικό clawback, είτε η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Υγείας μεριμνά για την ένταξη της σχετικής δαπάνης σε αντίστοιχο έργο.

Οι Δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης των αρχείων που συμπεριλαμβάνονται στο αίτημα για το χαρακτηρισμό των δαπανών ως Ε και Α ή ως δαπανών Επενδυτικών Σχεδίων. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στο αίτημα, η Υπηρεσία ανακαλεί την τυχόν χορηγηθείσα βεβαίωση και επισύρονται οι προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Η ανάκληση της χορηγηθείσας βεβαίωσης κοινοποιείται στην Ε.Κ.Α.Π.Υ., στα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., στο Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ και στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και στις οικονομικές υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, οι οποίοι είτε αναπροσαρμόζουν το ποσό του clawback στο σύνολό τους εις βάρος του δικαιούχου (σε περίπτωση πλήρους ανάκλησης της βεβαίωσης συμψηφισμού) είτε το αναπροσαρμόζουν επιμερίζοντας αναλογικά τη μείωση του συμψηφιστέου ποσού.

8. Στην τελική έκθεση πιστοποίησης των δαπανών οι Κ.Α.Κ. ή οι φαρμακευτικές εταιρείες έχουν την δυνατότητα να υποβάλλουν πρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες για το κάθε έργο έως και του 20 % του συνολικού αρχικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού της Απόφασης Ένταξης. Στην περίπτωση αυτή, οι φαρμακευτικές εταιρείες υποβάλλουν αιτήματα προς την ΓΓΕΚ αναφέροντας το έργο για το οποίο απαιτείται πρόσθετη χρηματοδότηση, επισυνάπτοντας και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση των δαπανών, όπως αυτά καθορίζονται στην πρόσκληση που έχει δημοσιευθεί. Η ΓΓΕΚ ελέγχει τα αιτήματα καθώς και την ύπαρξη διαθεσίμων υπολοίπων ποσών προς χρηματοδότηση, για τα μεν έργα Ε και Α από τον συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, για τα δε επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής από τον αντίστοιχο συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας, και συντάσσει εισήγηση προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας ο οποίος δέχεται ή απορρίπτει τεκμηριωμένα τις αιτήσεις. Σε περίπτωση που τα διαθέσιμα υπόλοιπα ποσά προς χρηματοδότηση, είναι μικρότερα από το σύνολο των πρόσθετων δαπανών που αιτούνται οι δικαιούχοι, γίνεται

αναλογική μείωση αυτών έως το ύψος των διαθεσίμων. Σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης εκδίδεται απόφαση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας του άρθρου 5 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης, μόνο ως προς την αύξηση του προϋπολογισμού του έργου».

9. Το ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας ανέρχεται έως του ύψους της δημόσιας δαπάνης των ενταγμένων επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής».

Η ισχύς της παρούσας άρχεται από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2025

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ**

Ανάπτυξης

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ**

Υγείας

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

Υφυπουργός Ανάπτυξης

**ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- Β.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

